॥११॥ पञ्चसंख्यामनूद्य प्रशंसति ता वाऽइति । धानाः करम्भः परिवापः पुरोडाशः पयस्या तेन पङ्क्तिराप्यते तद्यज्ञस्य पाङ्क्तत्वमिति तैत्तिरीयकम् ॥१२॥ तस्मादत्रास्मिन्लोके कुरुपञ्चालाख्येषु जनपदेषु उत्तरा उच्चतरा वाग्वदति भृशं शब्दायते अत्युन्नतभाषणस्य (अत्युन्नेत° Cod.) तत्रोपलम्भात् । देवमनुष्येत्यादौ [पा° ५.४.५६.] परिगणनाभावेऽपि बहुलग्रहणात्कुरुपञ्चालशब्दादपि त्राप्रत्ययः ॥१५॥ तस्मात्पश्चादवस्थितमग्निमाहवनीयरूपेण प्राञ्चमुद्धृत्योपासते अग्निहोत्रहोमादिरूपमुपासनं कुर्वन्ति ॥१६॥ आतिथ्यायाः प्राक् प्रायणीयं (प्राक् यणीयं Cod.) कर्तव्यमित्यभिधातुं प्रायणीयोदयनीययोर्बाह्वरूपतामातिथ्यायाः शिरोरूपतां चाह शिर इति । एते हविषी एतौ यागावित्यर्थः यागस्य हविःप्रधानत्वात् ॥२०॥ स्थालीमेक्षणयोरप्युदयनीयार्थमवस्थानमाह तां स्थालीमिति या प्रायणीयचरुस्थाली तां सक्षामकर्षाम् अग्निसंयोगेनान्तरोषद्दग्धश्चरुः (? °दाधश्चरुः Cod.) क्षामः तस्य कर्षो लोपः तत्सहिताम् क्षायो म इति [पा° ८.२.५३.] निष्ठातकारस्य मत्वम् मेक्षणं चरुनिष्पादनसाधनं काष्ठम् तत्प्रमृज्य चरुणा लेपयित्वा स्थाल्यां सह निदध्यात् ॥२१॥ एवं मेक्षणमिति बर्हिर्वदग्नौ प्रहरेदित्यर्थः । विप्रेताः विविधदेशं प्राप्ताः ॥२२॥ इत्थात् इत्थमनेनेदानीं परिदृश्यमानेन प्रकारेण पञ्चाङ्गुलयो लभ्यन्ते हस्तद्वयमभिनीय प्रदर्शयितुं द्विरभिधानम् । प्रकृतिभूतदर्शपूर्णमासेष्टिवत्साकल्येनानुष्ठानप्रसक्तौ तत्प्रतिषेधति तद्धम्यक्तमिति ॥२३॥३॥२॥

सोमक्रयं विधातुमाख्यायिकामाह दिवोति । परव्यामोहनकारी शक्तिर्माया । गन्धर्वाणां व्यामोहाय सृष्टवन्तः । होतृमैत्रावरुणादीनां शंसनप्रदेशेषु पुरतः स्थापिता अग्नयो धिष्ण्याः होत्रीयादयः ते खलु पुरा दिवि सोमरक्षकाः पश्चात्सोमे आहृते सति तेन सह भूमावागत्य देवेभ्यो लब्धवराः सन्तोऽत्रापि सोमरक्षणा[°णाय?] धिष्ण्यतां प्राप्ताः । see ६.२.२-२०. ॥१॥ तेभ्यो देवेभ्योऽर्थाय [र्थोव Cod.] सुपर्ण्या निर्मिता गायत्री छन्दोदेवता पक्षिरूपेण दिवि स्थितं सोममक्षाभिमुखमगमत् । आहरत्यै आहरत्यास्तस्याः स्वभूतं सोममपजहार । परस्तात् द्युलोकात् ॥२॥ अभिषहनमभीषट् अभिभवः तेन बलात्कारेण मा नैष्ट मा प्रहार्ष्ट । विष्ठ्वयामहै यूयं वयं च वाचं विविधमाकारयाम ॥३॥ निमिश्लमा (!) इव विशेषेणैकीभूता अत्यन्तमनुरक्ताः ॥६॥ सिद्धार्थमनूद्य सोमक्रयं विदधाति तद्धाऽइति ॥७॥ सोमक्रयात्प्राक्कर्तव्यं च कंचिद्धोमं विदधाति अथेति प्रायणीयार्थमुपयुज्य यद्घृतं ध्रुवायामवशिष्टं (?यद्घृतायामव° Cod.) तदङ्गुष्ठां चतुर्वारं गृहीत्वा दर्भेण हिरण्यं प्रबध्य तदङ्गुष्ठामवधाय जुहुयात् ॥८॥ अलग्नमिव (!) वक्तव्यपदार्थेन सहासंसृष्टमिव ॥११॥ हिरण्ये बद्धं तृणं विमुच्य बर्हिष्यपिसृज्य पुनः सूत्रेण बध्नीयात् ॥१४॥ अध्वर्योरनुस्पर्शोऽन्वारम्भः । शालायै शालाया अपोर्णुवन्ति द्वाराणीति शेषः । द्वारे आहवनीयात्प्राक्तने । सोमक्रयणी गौः ॥१५॥ अनूक्तेन अनुवचनेन वेदाध्ययनेन प्रकामोद्यमिक्या लौकिकभाषणम् गाथा गद्यपद्यगीत्याद्यात्मिका । स वक्ता यत् यस्मादेनया अदित्या उभयशिरस्कया निमित्तभूतया समानमेकमेव सद्वाक्यं विपर्यासं व्यत्यासेन वदति तथा हि भुङ्क्ष्व देवदत्त तिष्ठ विष्णुमित्रेत्यादौ यदेवापरं वचनं देवदत्त[विष्णुमित्रेत्यादिकं तत्पूर्वं देवदत्त भुङ्क्ष्वे]त्येवमादिरूपेण पूर्वं करोति उक्तविपरीत्येन यत्पूर्वं भुङ्क्ष्व-तिष्ठेत्यादिकं तदपरं देवदत्त भुङ्क्ष्वेत्यादिरूपेणापरं च करोति त-